

EM2019/Pkt. 19
27. september 2019
Peter Olsen

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2019 om betalingssystemet Ilanngaassivik.
(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde)

Idet borgernes gæld til det offentlige efterhånden andrager op mod de uacceptable 900 mill. kr., er det umiddelbart fristende at godkende dette forslag. Og det bedste ville være, om al gælden kunne blive betalt tilbage.

Dog er vi i Inuit Ataqatigiit i vores drøftelse og afvejning nået frem til, at vi vil vægte demokratiet og beskyttelsen af menneskerettighederne i dette forhold, og vi finder det vigtigst at man via dialog og vejledning finder frem til løsningerne; Vi tror mere på denne måde at løse problemet på.

Som det foreligger, mener vi ikke at Ilanngaasivik er en realistisk vej at gå.

Til dels fordi; For det første; Etableringen af Ilanngaasivik har ikke til formål at man skal betale sin gæld af, men blev til for at afværge oparbejdelse af gæld.

For det andet; Denne ordning kommer til at gælde for alle med gæld til det offentlige.

For det tredje; Formålet er, at de gældsramte ikke skal trækkes så meget i løn, at de ikke har flere penge at leve for når alle deres omkostninger er betalte.

Derfor har Naalakkersuisut stillet dette forslag, således at de gældsramte borgere får et minimumsbeløb til rådighed, når alle månedlige omkostninger er betalte. Således:

En enlig skal have et rådighedsbeløb på 4.000 kr. om måneden, par 6.000 kr. , enlig forsørger med et barn 5.600 kr., og 7.600 kr. for et par, enlig forsørger med to børn, 7.200 kr. , samt 9.200 kr. hvis man er et par.

Denne måde at sætte tal på, at sætte grænser for rådighedsbeløb, er svær at forstå. Hvad vil disse grænsebeløb gøre godt for?

Vi mener ikke, at det at sætte et mindstebeløb på, eller højeste beløb på, er en god ide.

For det fjerde; Vi sætter spørgsmålstegn ved, om den måde at styre Ilanngaasivik på, er realistisk.

Tallene fra Grønlands Statistik viser, at der er 18.914 personer som har en indkomst under 150.000,- . Og ud af disse har 67% gæld til det offentlige.

I følge Naalakkersuisuts redegørelse om gæld og gældsafvikling fra 2017, er størstedelen af gælden for de som har en indkomst under 150.000 kr. en gæld ift. børnebidrag, og det andrager et beløb på 261.983.000 kr. Gæld til husleje andrager 50.277.000 kr., til uddannelsesstøtte 10.846.000 kr., samt 20.508.000 kr. til restgæld og renter. Af redegørelsen fremgår det, at de som har en årlig indkomst på under 150.000 kr. tilsammen har en gæld på 380.983.000 kr. Og de som har en indkomst på højst 250.000 kr. har en gæld til det offentlige på ialt 429.533.000 kr.

Kort fortalt; Hvem er de som har gæld, og hvor kommer de fra? Tallene viser, at de gældsramte er de mindrebemidlede med den mindste løn.

Ja, Naalakkersuisuts redegørelse om gæld og gældsafvikling fra 2017 viser også, at mange af de som har restancer til de offentlige er personer, som er i stand til at betale tilbage.

Alligevel er et af budskaberne i redegørelsen dette; Vi skal huske på, at der er en gruppe, som aldrig nogen sinde vil være i stand til at betale deres restancer. Lige meget hvad, vil de ikke være i stand til det.

Og vel vidende at de ikke kan betale, får de til stadighed tilsendt regninger.

Nej, lad os holde op med at forfølge de som ikke er i stand til at betale, og i stedet for koncentrere os om dem som kan betale.

Ordnningen med en tvangsafvikling for hele restancegruppen rammer gruppen som ikke har kapacitet til at betale, og vi mener at man dermed gør skade på menneskerettighederne. Det er grunden til, at vi ikke kan godkende forslaget som den foreligger.

Vores forståelse af Naalakkersuisuts redegørelse om gæld og gældsafvikling fra 2017 er bl.a.;

De allerfleste af de gældsramte er placerede som de nederste i samfundet, opretholder den mindste løn og har mindst; folk som i forvejen ligger ned og derfor ikke kan skubbes ned igen, eller at det som samfund ikke vil være at føre en god moral at slå ned på én som allerede ligger ned.

Nej, det er ikke en måde vi fra Inuit Ataqatigiit kan være med til, og derfor har vi besluttet ikke at tilslutte os Naalakkersuisuts forslag om Ilanngaasivik, som den foreligger.

Til slut

Inuit Ataqatigiit tror på, at man kan forebygge restancer ved at højne levestandarden for de mindstebemidlede borgere.

Vi tror på, at vi kan komme over problemet via dialog og vejledning. Vi skal ikke opføre os som overherrer og tvinge folk; vi tror på, at man kan løse problemet uden at gøre skade på menneskerettighederne.

Inuit Ataqatigiit mener at det er på tide at vi, i stedet for at trykke et par knapper ad gangen, påbegynder arbejdet med langsigtede reformer som alle kan være med til de næste 10 år.

Social-, skatte-, bolig- og erhvervsområdet etc.

Med disse ord afslår vi dette forslag i dens nuværende form, og giver den videre til det relevante udvalg.

Tak.

Peter Olsen.